

STANOVISKÁ
VÝBOR REGIÓNOV

86. PLENÁRNE ZASADNUTIE 5. A 6. OKTÓBRA 2010

Výhľadové stanovisko Výboru regiónov na tému „Úloha miestnych a regionálnych orgánov v budúcej politike ochrany životného prostredia“

(2011/C 15/02)

VÝBOR REGIÓNOV

- zastáva názor, že miestne a regionálne samosprávy by mali zohrávať väčšiu úlohu pri formulovaní politiky EÚ v oblasti ochrany životného prostredia, pretože ich zapojenie zaručí jej lepšie uplatňovanie a stotožnenie sa s ňou. Inovatívne metódy viacúrovňového riadenia, vrátane využitia existujúcich sietí a platforiem, podporia proaktívny prístup zo strany miestnych a regionálnych samospráv. V tomto zmysle možno ako dobrý príklad uviesť Dohovor primátorov a starostov a jeho koncepciu by bolo možné rozšíriť na ostatné kľúčové oblasti environmentálnej politiky EÚ,
- vyzýva Európsku komisiu, aby preskúmala možnosť usporiadať spoločne s Výborom regiónov každoročné fórum, témou ktorého by boli regionálne a miestne problémy a riešenia pri uplatňovaní práva EÚ v oblasti životného prostredia a vyzýva Európsky parlament, aby zapojil Výbor regiónov do svojich diskusií s Európskou komisiou o uplatňovaní právnych predpisov EÚ v oblasti životného prostredia,
- vyzýva členské štáty, aby zabezpečili, že sa bude rešpektovať vnútroštátne rozdelenie právomocí a že na konzultácie sa zavedú osvedčené postupy, vrátane vytvorenia skupín k jednotlivým spisom, tzv. transpozičných tímov, ktoré by sa skladali z odborníkov zo štátnych orgánov správy, regiónov a združení miestnych orgánov a spolupracovali by počas celého politického cyklu,
- podporuje všeobecný a záväzný rámec pre environmentálne inšpekcie. Podrobnosti týkajúce sa formy a obsahu inšpekcií by sa však mali stanovovať na vnútroštátnej úrovni a ďalej rozpracovať na miestnej a regionálnej úrovni na základe všeobecných zásad, ktoré boli vytýčené na úrovni EÚ a nižších úrovniach verejnej správy,
- zdôrazňuje, že 7. environmentálny akčný program by predstavoval kľúčový pilier stratégie Európa 2020 a je potrebný na to, aby formuloval jej dosah na environmentálnu politiku. Mal by stanoviť jasné ciele a harmonogramy a zachovať spoločnú tematickú stratégiu ochrany pôdy, vrátane cieľa prijať rámcovú smernicu o pôde.

Spravodajkyňa:	Paula Baker (UK/ALDE), členka rady samosprávnej oblasti Basingstoke a Deane
Referenčný dokument:	žiadosť španielskeho predsedníctva

I. POLITICKÉ ODPORÚČANIA

VÝBOR REGIÓNOV

A. Všeobecne

1. Víta skutočnosť, že je zapojený do iniciatívy „Lepšie nástroje pre environmentálnu politiku“ a do prípravy 7. environmentálneho akčného programu (7. EAP), pretože miestne a regionálne samosprávy zohrávajú kľúčovú úlohu pri vykonávaní politiky ochrany životného prostredia a dosahovaní konkrétnych výsledkov.

2. Vyjadruje uznanie mnohým miestnym a regionálnym samosprávam za ich vynikajúcu prácu, ktorú už vykonali v oblasti ochrany životného prostredia a chcel by ich ďalej podporovať.

3. Uznáva, že účinné uplatňovanie je obťažné. V roku 2008 sa 23,5 % (481) všetkých porušení právnych predpisov EÚ týkalo životného prostredia⁽¹⁾, čo svedčí o pretrvávajúcom poškodzovaní životného prostredia a narušovaní hospodárskej súťaže.

4. Chcel by v tomto stanovisku poukázať na možnosti zvyšovania účinnosti ochrany životného prostredia na všetkých úrovniach riadenia a vo všetkých fázach vypracovávania politiky.

B. Zlepšovanie koordinácie a riadenia

5. Zastáva názor, že miestne a regionálne samosprávy by mali zohrávať väčšiu úlohu pri formulovaní politiky EÚ v oblasti ochrany životného prostredia. Ich zapojenie zaručí jej lepšie uplatňovanie a sotožnenie sa s ňou. Konceptia viacúrovňového riadenia Výboru regiónov by mala byť uplatňovaná na politiku EÚ v oblasti životného prostredia a mala by sa rozšíriť pilotná práca na trojstranných dohodách medzi EÚ, národnou a regionálnou alebo miestnou úrovňou⁽²⁾. To by umožnilo skutočné rozdelenie zodpovednosti medzi rôzne úrovne riadenia s cieľom dosiahnuť dohodnuté výsledky.

6. Je presvedčený, že inovatívne metódy viacúrovňového riadenia, vrátane využitia existujúcich sietí a platforiem, podporia proaktívny prístup zo strany miestnych a regionálnych samospráv namiesto toho, aby sa jednoducho spoliehalo na presadzovanie právnych predpisov EÚ prostredníctvom členských štátov. V európskych regiónoch a mestách existuje mnoho príkladov miestnej úrovne, ktorá začala ambiciózne konať v čase, keď členské štáty nepodnikali žiadne kroky, ako je Miestna agenda 21, proces vychádzajúci zo

Summitu Zeme v roku 1992. V tomto zmysle možno ako dobrý príklad uviesť Dohovor primátorov a starostov.

7. Vyzýva Komisiu, aby preskúmala, či by sa táto koncepcia nedala rozšíriť na ostatné kľúčové oblasti environmentálnej politiky EÚ, napr. biodiverzitu, odpady a vodu, hluk a znečisťovanie ovzdušia, ako aj využívanie pôdy, a pomocou integrovaného prístupu s využitím koordinácie medzi jednotlivými odvetvami.

8. Vyjadruje poľutovanie nad tým, že napriek tomu, že miestne a regionálne orgány majú jasné úlohy pri ochrane životného prostredia, právne predpisy EÚ týkajúce sa tejto oblasti sú určené členským štátom a žiada sa v nich vymenovanie iba „príslušného orgánu“ (zriedka „orgánov“) a spolupráca sa v nich uvádza iba výnimočne⁽³⁾.

9. Vyjadruje poľutovanie nad skutočnosťou, že v plánoch Európskej komisie na zlepšenie uplatňovania právnych predpisov EÚ v oblasti životného prostredia chýba zdôraznenie krokov podporujúcich dobré riadenie na miestnej a regionálnej úrovni⁽⁴⁾.

10. Pripomína, že článok 11 Lisabonskej zmluvy stanovuje európskym inštitúciám udržiavať intenzívnejší dialóg a konzultácie. Miestne a regionálne orgány sú presvedčené, že toto nové ustanovenie ponúka možnosti na rozvíjanie ich úlohy v procese tvorby politiky EÚ. Zásada subsidiarity sa navyše rozširuje na regionálnu a miestnu úroveň a v článku 5 protokolu o subsidiarite sa uvádza, že návrhy právnych predpisov by mali obsahovať odhad finančného dosahu návrhu a jeho dôsledky týkajúce sa právnych predpisov, ktoré majú prijať členské štáty, a to vrátane regionálnych právnych predpisov.

11. Domnieva sa, že hodnotenie vplyvu, ktoré vypracúva Európska komisia, by sa malo rozšíriť na miestnu a regionálnu úroveň a že analýzy územného dosahu by sa mali stať bežnou praxou.

12. Vyzýva Európsky parlament a Radu, aby uskutočnili zmeny a úpravy legislatívnych návrhov, ktoré majú na miestne a regionálne orgány ďalekosiahly dosah. Bude sa na ne vzťahovať hodnotenie vplyvu podobne, ako to bolo v prípade pôvodného návrhu.

13. Zdôrazňuje, že uplatňovanie právnych predpisov v oblasti ochrany životného prostredia často vyžaduje značné administratívne a finančné záväzky a spôsobilosť po obsahovej a odbornej stránke, ako aj politickú vôľu. Identifikácia dosahu na miestne a regionálne inštitucionálne štruktúry môže prispieť k opodstatneniu väčších finančných stimulov a potrebnej podpory na európskej a národnej úrovni.

⁽¹⁾ KOM(2009) 304 v konečnom znení, internetová stránka Európskej komisie „Statistics on environmental infringements“.

⁽²⁾ CdR 89/2009 fin, KOM(2002) 709 v konečnom znení.

⁽³⁾ Štúdia Bruselského inštitútu správy životného prostredia (IBGE – BIM) z roku 2010: „The Regional Dimension in EU Environmental Regulations and Directives“, <http://www.eapdebate.org/files/files/study-regionaldimension.pdf>.

⁽⁴⁾ KOM(2008) 773, s. 4.

14. Považuje za nevyhnutné, aby mala Európska komisia k dispozícii spoločné nástroje, pomocou ktorých by miestnym a regionálnym orgánom poskytla potrebné prostriedky určené na plnenie stanovených cieľov.

15. Zdôrazňuje, že vo všetkých fázach tvorby politiky je na všetkých úrovniach riadenia potrebná lepšia komunikácia. To zahŕňa aj investovanie do informačných systémov a internetových nástrojov, ktoré verejnosti a verejným inštitúciám sprístupňujú informácie o životnom prostredí. Tlak na vykazováciu činnosti miestnych a regionálnych orgánov je možné znížiť pomocou informačných a komunikačných technológií bez vplyvu na legislatívu.

16. Odporúča, aby ministerstvá životného prostredia jednotlivých krajín vytvorili vertikálne skupiny k jednotlivým spisom, ktoré by sa skladali z odborníkov zo štátnych orgánov správy, regiónov a združení miestnych orgánov a spolupracovali by počas celého politického cyklu.

17. Privítal by výraznú podporu programu EÚ LIFE+ vo všetkých regiónoch Európy s cieľom podnietiť inováčné opatrenia na miestnej úrovni a zvýšiť vplyv a zviditeľnenie jeho zložky „Politika a riadenie v oblasti životného prostredia“.

18. Víta návrh Európskej komisie vytvoriť stále implementačné siete, ktorých súčasťou budú zamestnanci Európskej komisie a kontaktné miesta v členských štátoch⁽⁵⁾. Kontaktným miestam v jednotlivých členských štátoch by mali pomáhať národné realizačné tímy so zapojením pracovníkov miestnej a regionálnej správy.

19. Žiada Radu, aby sa bezodkladne znova začala zaoberať návrhom smernice týkajúcej sa prístupu k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia, ktorý schválil Európsky parlament v roku 2004. To by umožnilo plnú implementáciu Aarhuského dohovoru a prispelo k lepšiemu a dôslednejšiemu presadzovaniu právnych predpisov v oblasti životného prostredia.

20. Žiada výmenu poznatkov medzi súdnymi systémami, ktoré sa zaoberajú porušovaním predpisov a nesúladosť s právnymi predpismi EÚ v oblasti životného prostredia.

21. Podporuje požiadavku Európskeho parlamentu na všeobecný a záväzný rámec pre systémy environmentálnych inšpekcí, zriadenie jednotky EÚ pre environmentálne inšpekcie a posilnenie siete Európskej únie pre implementáciu a presadzovanie práva v oblasti životného prostredia (IMPEL)⁽⁶⁾. Záväzné predpisy týkajúce sa inšpekcí môžu obmedziť nekalú hospodársku súťaž medzi regiónmi a mestami EÚ vyplývajúcu z rozdielov v spôsobe vykonávania environmentálnych inšpekcí, a tiež zabezpečiť štandardizované uskutočňovanie právnych krokov. Podrobnosti týkajúce sa formy a obsahu

inšpekcí by sa však mali stanovovať na štátnej úrovni a ďalej rozpracovať na miestnej a regionálnej úrovni na základe všeobecných zásad, ktoré boli vytýčené na úrovni EÚ a nižších úrovniach verejnej správy.

22. Znova opakuje svoje odporúčanie rozšíriť sieť IMPEL na miestnu a regionálnu úroveň vo všetkých členských štátoch, čo by sa mohlo týkať aj rozvíjania vplyvných sietí IMPEL v jednotlivých krajinách s cieľom vo veľkej miere zverejňovať výsledky siete IMPEL⁽⁷⁾.

C. Vytvorenie účinnejších prepojení medzi politikami

23. Víta nedávnu prácu generálnych riaditeľstiev REGIO a ENV, ktorá má zabezpečiť, aby opatrenia generálneho riaditeľstva REGIO boli plne v súlade s environmentálnymi požiadavkami a domnieva sa, že toto zosúladenie je potrebné vo všetkých oddeleniach. Tento komplexný program signalizovaný v stratégii Európa 2020 je vítaný, je potrebné mu však dodať výrazný územný rozmer.

24. Trvá na tom, že v revízií rozpočtu EÚ na obdobie po roku 2013 a prostriedkov EÚ na podporu súdržnosti a poľnohospodárstva je potrebné zohľadniť koherenciu politiky a vplyv na životné prostredie.

25. Zdôrazňuje, že medzi rôznymi prvkami právnych predpisov v oblasti ochrany životného prostredia existujú nezámerné rozpory. Zabraňovanie vzniku odpadov by preto malo byť upravené v smernici o odpadoch aj v smernici o výrobkoch. Výsledkom zjednodušenia v prospech jasných a jednoznačných právnych predpisov zameraných na výsledok budú cielenejšie nariadenia, ktoré bude možné lepšie akceptovať a uplatňovať.

26. Zdôrazňuje, že pri vypracúvaní alebo revidovaní právnych predpisov EÚ by ich Európska komisia mala konzultovať s miestnymi a regionálnymi orgánmi. Ich cenné skúsenosti môžu pomôcť včas odhaliť rozpor s ostatnými politikami alebo negatívny dosah a zvýšiť účinnosť právnych predpisov.

27. Požaduje zmiernenie pravidiel o narušení trhu tam, kde sú prekážkou ekologického verejného obstarávania.

28. Zdôrazňuje, že právne predpisy, ktoré sa zaoberajú príčinami dosahu na životné prostredie, majú rozhodujúci význam pre dosiahnutie environmentálnych cieľov a zabezpečenie súladu s povinnosťami miestnych a regionálnych orgánov. Napríklad miestne a regionálne orgány nemôžu ovplyvniť emisné normy pre vozidlá, ale musia plniť ciele EÚ týkajúce sa kvality ovzdušia.

29. Vyslovuje sa za využívanie trhovo orientovaných nástrojov, ktoré odrážajú celkové náklady na tovar alebo služby, zviditeľňujú spotrebiteľovi pri nákupe vplyv na životné prostredie počas ich životnosti a poukazujú na zodpovednosť výrobcu.

⁽⁵⁾ KOM(2008) 773, s. 4.

⁽⁶⁾ Uznesenie z 20. novembra 2008 o preskúmaní odporúčania 2001/331/ES, ktorým sa ustanovujú minimálne kritériá environmentálnych inšpekcí v členských štátoch.

⁽⁷⁾ CdR 36/2001 fin.

D. Ako môžu miestne a regionálne orgány zintenzívniť svoju činnosť v oblasti ochrany životného prostredia

Otázky riadenia

30. Vyzýva členské štáty, aby zabezpečili, že sa bude rešpektovať vnútroštátne rozdelenie právomocí a že na konzultácie s miestnymi a regionálnymi orgánmi sa zavedú osvedčené postupy. Dobrá spolupráca, najmä medzi „transpozičnými tímami“ pracovníkov štátnej, regionálnej a miestnej správy, podporuje vzájomné porozumenie a úspešné uplatňovanie právnych predpisov⁽⁸⁾.

31. Vyzdvihuje zásadnú úlohu miestnych a regionálnych orgánov pri zhromažďovaní údajov o životnom prostredí. Na to, aby sa zabezpečilo, že správy a ukazovatele týkajúce sa stavu životného prostredia v EÚ budú konzistentné, účinné a spoľahlivé, je potrebné správne rozdelenie úloh, pridelenie zdrojov a tok informácií medzi členskými štátmi.

32. Podporuje transparentnosť funkcií, predovšetkým medzi útvarmi, ktoré presadzujú predpisy EÚ týkajúce sa životného prostredia a tými, ktoré sú zodpovedné za poskytovanie environmentálnych služieb alebo za infraštruktúru a územné plánovanie.

Spoločné využívanie informácií

33. Vyzýva národné a regionálne ministerstvá a agentúry životného prostredia, aby za účasti zástupcov miestnych a regionálnych orgánov vypracovali usmerňujúce dokumenty, vrátane návrhov nástrojov, štandardov a vzorov postupov, ktoré budú miestne a regionálne orgány používať. Zároveň by sa mali prostredníctvom vhodných opatrení usilovať o spoluprácu s tými miestnymi a regionálnymi orgánmi v EÚ, ktoré čelia podobným ekologickým problémom.

34. Potvrďuje význam výmeny osvedčených postupov medzi miestnymi a regionálnymi orgánmi vrátane spôsobov riešenia problémov v súvislosti s prístupom k informáciám a zviditeľnením alebo jazykovými rozdielmi.

Zaangažovanie a zapojenie občanov

35. Blahoželá tým orgánom, ktoré zapájajú občanov a inšpirujú ich k tomu, aby rozvíjali spoločné dlhodobé vízie kvality života vo svojich regiónoch tým, že spájajú environmentálne, sociálne a hospodárske otázky.

36. Žiada podporu vzdelávaniu a výskumu, aby sa upevnili väzby medzi občanmi a ich životným prostredím. Občania si plne neuvedomujú, akú úlohu hrá životné prostredie v ich živote⁽⁹⁾. Keďže sú miestne a regionálne orgány najbližšie k občanom, môžu zvýšiť povedomie občanov každého veku.

⁽⁸⁾ CdR 199/2009 fin, CdR 89/2009 fin, štúdia Európskeho inštitútu verejnej správy (EIPA) z roku 2009 o inštitucionálnom dosahu právnych predpisov EÚ na miestne a regionálne samosprávy.

⁽⁹⁾ Podľa osobitných prieskumov Eurobarometra o postoji verejnosti k životnému prostrediu (biodiverzita 2010, klimatické zmeny 2009, životné prostredie 2008), pozri http://ec.europa.eu/environment/working_en.htm.

37. Domnieva sa, že orgány by mali zaviesť postupy na šírenie informácií, pokiaľ možno prostredníctvom internetu, a uplatňovať Aarhuský dohovor⁽¹⁰⁾ s cieľom umožniť dovoliť sa spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia, zapojiť verejnosť do sledovania miestneho uplatňovania environmentálnej politiky EÚ a vytvoriť vhodné nástroje participatívnej demokracie a miestnej zodpovednosti.

38. Domnieva sa, že smernice EIA a SEA sú kľúčovými nástrojmi miestnej a regionálnej environmentálnej politiky a účasti verejnosti⁽¹¹⁾, ktoré zabezpečia, že miestne znalosti sa zohľadnia a súčasne upozorňuje na dôsledky na náklady a zručnosti.

39. Nalieha na miestne a regionálne orgány, aby využívali zjednodušené a koordinované verejné mechanizmy kontroly životného prostredia, ktoré by umožnili plnenie povinností vyplývajúcich z právnych noriem a podporovali vzťah medzi orgánmi verejnej správy a ich cieľovými skupinami na základe zásad efektívnosti, transparentnosti a spoločnej zodpovednosti.

Financie a horizontálna integrácia

40. Vyzýva miestne a regionálne orgány, aby začlenili problematiku životného prostredia do všetkých oblastí činnosti, napr. prostredníctvom podpory ekologicky fungujúcich miestnych podnikov pomocou rizikového kapitálu, neformálnych investorov („business angels“) a mikroúverov, vrátane poradenstva k verejnému obstarávaniu zohľadňujúcemu environmentálne hľadisko.

41. Nabáda miestne a regionálne orgány, aby boli „ekologickými obstarávateľmi“. Verejné obstarávanie predstavuje 16 % HDP EÚ a malo by zabezpečiť najlepšiu ekologickú hodnotu, preto je vítaná nová internetová stránka venovaná ekologickému verejnému obstarávaniu (<http://ec.europa.eu/environment/gpp>).

42. Podporuje plné využívanie možností pokrytia nákladov v súlade s článkom 9 rámcovej smernice o vode s cieľom podnikatí úspornosť a efektívnosť a článkom 14 rámcovej smernice o odpadoch s cieľom zviditeľniť používateľom environmentálne náklady a navrhuje, aby sa podobné ekonomické nástroje zapracovali do budúcich návrhov.

43. Podporuje úzke zladzovanie plánovania (vrátane udržateľného územného plánovania) s výrobou a distribúciou s cieľom podporovať rozvoj s nízkymi emisiami CO₂, udržateľnú výrobu, efektívne využívanie zdrojov a obnoviteľné zdroje energie, aby sa tak vytvorili ekologické pracovné miesta a podporoval udržateľný rast a zároveň sa obmedzil negatívny dosah na životné prostredie a zdravie občanov, a to všetko pri zachovaní jestvujúcich národných sústav plánovania.

⁽¹⁰⁾ Dohovor EHK OSN o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovaní procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia.

⁽¹¹⁾ CdR 38/2010 fin.

44. Žiada, aby sa pri formulovaní budúcej politiky environmentálneho riadenia v pohraničných regiónoch a susediacich oblastiach so spoločnými riekami resp. inými hraničnými vodstvami účinnejšie využívali partnerské programy na miestnej úrovni, ako sú euroregióny, s cieľom pozitívne ovplyvniť susednú krajinu a vypracovať a realizovať spoločné programy na ochranu životného prostredia.

E. Ako môže Výbor regiónov prispieť

Vo fáze vytvárania politiky

45. Vyzýva Európsku komisiu, aby zvolila proaktívnejší prístup tým, že ho včas zapojí do vypracúvania politiky prostredníctvom žiadostí o výhľadové stanoviská.

46. Zaväzuje sa, že bude pokračovať v existujúcej spolupráci s Európskou komisiou na posudzovaní dosahu niektorých návrhov na miestne a regionálne orgány (hodnotenie územného dosahu) prostredníctvom špecifických sietí Výboru regiónov, siete na monitorovanie subsidiarity a platformy na monitorovanie stratégie Európa 2020.

Vo fáze vytvárania politiky aj vo fáze rozhodovania

47. Zaväzuje sa, že bude vnášať skúsenosti aktérov miestnej a regionálnej správy z ich každodennej praxe do vypracúvania svojich stanovísk. Sem patria cielené konzultácie špecifických sietí Výboru regiónov, siete na monitorovanie subsidiarity a platformy na monitorovanie stratégie Európa 2020, ako aj organizovanie diskusií s miestnymi a regionálnymi združeniami a kľúčovými subjektmi.

Vo fáze rozhodovania

48. Zdôrazňuje, že Lisabonská zmluva posilnila jeho úlohu v rozhodovaní o politike EÚ v oblasti klimatických zmien zavedením výslovne povinných konzultácií s Výborom regiónov a ďalej víta ustanovenie Lisabonskej zmluvy o práve požiadať, aby bol znovu konzultovaný, ak pôvodný legislatívny návrh prešiel v priebehu legislatívneho procesu podstatnými zmenami, čo Výboru regiónov umožňuje vypracovať revidované stanoviská.

49. Želá si upevnenie spolupráce s legislatívnymi orgánmi Európskeho parlamentu a Rady zaoberajúcimi sa environmentálnymi otázkami. Výbor ENVI Európskeho parlamentu by mohol preskúmať možnosti spoločných verejných diskusií a pozvať spravodajcov Výboru regiónov, aby predstavili hlavné stanoviská Výboru regiónov. Členské štáty by mohli pozvať Výbor regiónov, aby sa pravidelne zúčastňoval na neformálnych zasadnutiach ministrov životného prostredia ⁽¹²⁾.

Pri zlepšovaní implementácie

50. Vyzýva Európsku komisiu, aby preskúmala možnosť usporiadať spoločne s Výborom regiónov každoročné fórum, témou ktorého by boli regionálne a miestne problémy

a riešenia pri uplatňovaní práva EÚ v oblasti životného prostredia v špecifických odvetviach, ako je voda alebo biodiverzita, hluk, ovzdušie alebo odpad.

51. Vyzýva Európsky parlament, aby zapojil komisiu ENVE Výboru regiónov do špecifických diskusií výboru ENVI s Európskou komisiou o uplatňovaní právnych predpisov EÚ v oblasti životného prostredia.

52. Navrhuje rozvíjať cenu Európske zelené hlavné mesto a zdôrazňuje svoje želanie stať sa členom poroty pre túto cenu. Na tento účel navrhuje:

- rozpočtové zdroje pre víťazov, aby mohli propagovať európsky prínos podujatia resp. podujatí organizovaných v rámci tejto ceny tak ako v prípade ocenenia Európske hlavné mesto kultúry,
- čo najviac využiť prínosy a poznatky, ktoré mestá získajú ako európske zelené hlavné mesto, vrátane komunikácie s víťazmi na účely výmeny poznatkov a osvedčených postupov. Jeho podpora by mohla spočívať v usporadúvaní podujatí a informovaní Výboru regiónov a Európskej komisie o výsledkoch,
- že svoje európske podujatia, konferencie a schôdze komisií v príslušnom Európskom zelenom hlavnom meste roka zameria na ďalšie zintenzívnenie výmeny know-how a osvedčených postupov,
- nabádať Európske zelené hlavné mestá, aby po niekoľkých rokoch informovali o tom, aké ďalšie opatrenia sa vykonali v oblasti politiky udržateľného rozvoja miest a vyzvať ich, aby sa na hlavných európskych podujatiach podelili o nové dosiahnuté úspechy a vízie s ostatnými mestami a zainteresovanými stranami,
- prostredníctvom tejto ceny podporovať zapojenie verejnosti do participatívnej demokracie a angažovanosť na miestnej úrovni, vrátane regionálneho rozmeru, pretože do aktivít v rámci ceny Európskeho zeleného hlavného mesta je zapojené aj okolie mesta,
- zlepšiť výberový proces, napr. možnosť pre členov poroty uskutočniť pohovory so zástupcami miest, ktoré sa dostanú do užšieho výberu, a možnosť navštíviť tieto mestá,
- zlepšiť viditeľnosť tohto ocenenia, pričom by Výbor regiónov mohol byť jedným z usporiadateľov slávnostného udeľovania ocenenia.

F. Príprava budúceho rámca politiky v oblasti životného prostredia

Potreba 7. environmentálneho akčného programu

53. Zastáva názor, že 6. environmentálny akčný program (6. EAP) doteraz prispieval k dosiahnutiu environmentálneho acquis EÚ a že teraz je potrebný 7. EAP.

⁽¹²⁾ CdR 89/2009 fin.

54. Zdôrazňuje, že 7. EAP by posilnil stratégiu trvalo udržateľného rozvoja a predstavoval by kľúčový pilier budúcej stratégie Európa 2020, ktorá často odkazuje na „ekologický rast“ a prechod na hospodárstvo s nízkymi emisiami CO₂ a hospodárstvo, ktoré bude efektívnejšie využívať zdroje. Siedmy environmentálny akčný program je potrebný na to, aby formuloval, čo sa pod týmito pojmami rozumie a ich dosah zapracoval do environmentálnej politiky.

55. Tvrdí, že 7. EAP bude na prospech tak podnikom, ako aj miestnym a regionálnym orgánom, pretože poskytne štruktúrovaný a dlhodobý plánovací rámec, okrem iného aj pre značné investície do infraštruktúry.

56. Pripomína, že politika v oblasti životného prostredia musí byť integrovaná vo všetkých oblastiach politiky, čo sa nedá dosiahnuť iba špecificky zameranými právnymi predpismi.

57. Obáva sa, že keď sa po ukončení 6. EAP, ktorý bol prvým EAP tvoriacim právny nástroj so záväznými rozhodnutiami, nepodarí prijať ďalší EAP, bude to považované za nedostatok politickej vôle zaoberať sa oblasťou, ktorá je jedným z hlavných predmetov záujmu občanov.

Možné prvky 7. EAP

58. Vyjadruje poľutovanie nad tým, že 6. EAP sa výslovne nezmieňuje o Výbore regiónov a žiada, aby sa zásada viacúrovňového riadenia so zameraním na životné prostredie stala dôležitou zložkou 7. EAP.

59. Zastáva názor, že 7. EAP je dlhodobý strategický plánovací dokument, ktorý by mal stanoviť jasné ciele a harmonogram, prejsť od relatívnych k absolútnym cieľom (napr. emisie CO₂ na obyvateľa) s cieľom znížiť osobitný tlak na životné prostredie a sformulovať jasné výsledky v oblasti životného prostredia na základe správy SOER za rok 2010 ⁽¹³⁾.

60. Pripomína, že pri uplatňovaní 7. EAP sa bude prihliadať na právomoci miestnych a regionálnych orgánov, ako aj politický a administratívny priestor.

61. Myslí si, že tento program by mal zahŕňať zásadné prehodnotenie zberu a spracovania údajov, aby sa zabezpečilo presné porovnanie výsledkov a hlbšie pochopenie osvedčených postupov.

62. Zastáva názor, že 7. EAP by mal podporovať ďalšie využívanie trhových nástrojov spolu s predpismi. Šiesty environmentálny akčný program podporoval využívanie ekonomických nástrojov na zlepšenie efektívnejšieho využívania zdrojov a minimalizáciu dosahu na životné prostredie. Využívanie tohto prístupu znižuje finančné zaťaženie miestnych a regionálnych orgánov a zlepšuje uplatňovanie predpisov.

63. Žiada, aby 7. EAP podporil ustanovenie, že od roku 2013 budú regióny a mestá môcť priamo využívať finančné zdroje vytvorené systémom obchodovania s emisijnými kvótami skleníkových plynov, aby mohli financovať miestne programy boja proti klimatickým zmenám.

64. Navrhuje, aby bol program dlhobohjší a platil najmenej do roku 2020, pretože teraz musíme plánovať do roku 2050, spolu so strednodobým hodnotením a monitorovaním a jasným pracovným plánom s priebežnými cieľmi.

65. Navrhuje systematicky pristupovať k efektívnosti využívania zdrojov vrátane osobitných cieľov a harmonogramu na absolútne kvantitatívne zníženie využívania prírodných zdrojov a prijatie novej definície HDP, ktorá by zohľadnila dosah na životné prostredie.

66. Dôrazne žiada, aby sa zachovali väzby medzi rôznymi oblasťami politiky a aby environmentálne ciele a požiadavky boli začlenené do všetkých odvetví, ako napr. využívanie pôdy a urbanistické plánovanie, mestská mobilita, poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo, hluk, znečistenie ovzdušia a zdravie.

67. Vyzýva na zaradenie environmentálnych cieľov do hlavných oblastí rozpočtu, ako je rozvoj vidieka a poľnohospodárstvo.

68. Konštatuje, že 75 % obyvateľstva EÚ žije v mestách a produkuje 75 % emisií skleníkových plynov, mestá sú však tiež centrami vzdelávania, výskumu a inovácií. V 7. EAP musí byť obsiahnutý jasný mestský rozmer a mechanizmus na zapojenie a posilnenie postavenia miest.

69. Uznáva, že spoločné ciele EÚ v oblasti klímy, potravinovej bezpečnosti a biologickej rozmanitosti sú ohrozované procesmi znehodnocovania pôdy. Spoločná tematická stratégia ochrany pôdy by preto mala byť aj naďalej súčasťou 7. EAP, vrátane cieľa prijať rámcovú smernicu o pôde.

V Bruseli 5. októbra 2010

Predsedníčka
Výboru regiónov
Mercedes BRESSO

⁽¹³⁾ Správa Európskej environmentálnej agentúry o stave životného prostredia, november 2010